

17 december 2009

Maandelijkse cijfers over de werklozen en niet-werkende werkzoekenden van het CBS en UWV WERKbedrijf

Samenvatting

Het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) en UWV publiceren maandelijks in een gezamenlijk persbericht gegevens over de arbeidsmarkt. Het CBS publiceert over de *werkloze beroepsbevolking* en UWV WERKbedrijf publiceert over de *niet-werkende werkzoekenden*. Tussen de cijfers van het CBS en UWV bestaat een overlap, maar er zijn ook verschillen. Daarom kunnen de cijfers niet zonder meer met elkaar vergeleken worden.

Zo zijn niet-werkende werkzoekenden afkomstig uit de administratie van UWV WERKbedrijf en is de werkloze beroepsbevolking gebaseerd op een steekproefonderzoek van het CBS.

De omvang van de niet-werkende werkzoekenden is aanzienlijk groter dan die van de werkloze beroepsbevolking. Ook de opbouw van de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden verschilt. De werkloze beroepsbevolking kent relatief meer vrouwen en jongeren. Daarentegen zijn in de niet-werkende werkzoekenden ouderen sterker vertegenwoordigd. In dit artikel wordt uitgelegd hoe beide cijfers maandelijks geïnterpreteerd moeten worden, wat de verschillen zijn en welke relatie tussen beide cijfers bestaat.

Wat is het nut van de verschillende cijfers?

De werkloze beroepsbevolking geeft weer hoeveel mensen zonder werk zijn en actief naar werk zoeken (de direct beschikbare en actief zoekende arbeidsreserve). Het Centraal Planbureau voorspelt dit werkloosheidscijfer, het CBS komt maandelijks met de realisatie. Het is ook het cijfer dat is afgestemd op internationaal aanvaarde maatstaven. Als in dit artikel over werklozen wordt geschreven, wordt daarmee de werkloze beroepsbevolking bedoeld.

Bij UWV WERKbedrijf worden (niet-werkende) werkzoekenden geregistreerd die op zoek zijn naar (ander) werk. Personen die een WW- of een WWB uitkering ontvangen zijn verplicht zich in te schrijven bij UWV WERKbedrijf. Vanuit deze invalshoek geeft de samenstelling van het bestand niet-werkende werkzoekenden ook inzicht in de situatie op de arbeidsmarkt (de geregistreerde arbeidsreserve).

De werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden zijn “werkloosheids” indicatoren, die elk hun eigen nut en gebruiksmogelijkheden hebben en elkaar ook aanvullen. Gaat het bijvoorbeeld om het bereiken van specifieke doelgroepen dan kijkt men naar de mensen die ingeschreven staan bij UWV WERKbedrijf. Vanuit arbeidsmarktperspectief zal de voorkeur uitgaan naar mensen die op de arbeidsmarkt daadwerkelijk werk zoeken, los van het feit of ze nu staan ingeschreven bij UWV WERKbedrijf. De werkloze beroepsbevolking kan gebruikt worden voor beleid op landelijk macro-economisch niveau, waarbij vergelijking met andere beleidsvariabelen van belang is. Voor de niet-werkende werkzoekenden liggen de beleidsmatige gebruiksmogelijkheden ook op regionaal- beroeps- en opleidingsniveau.

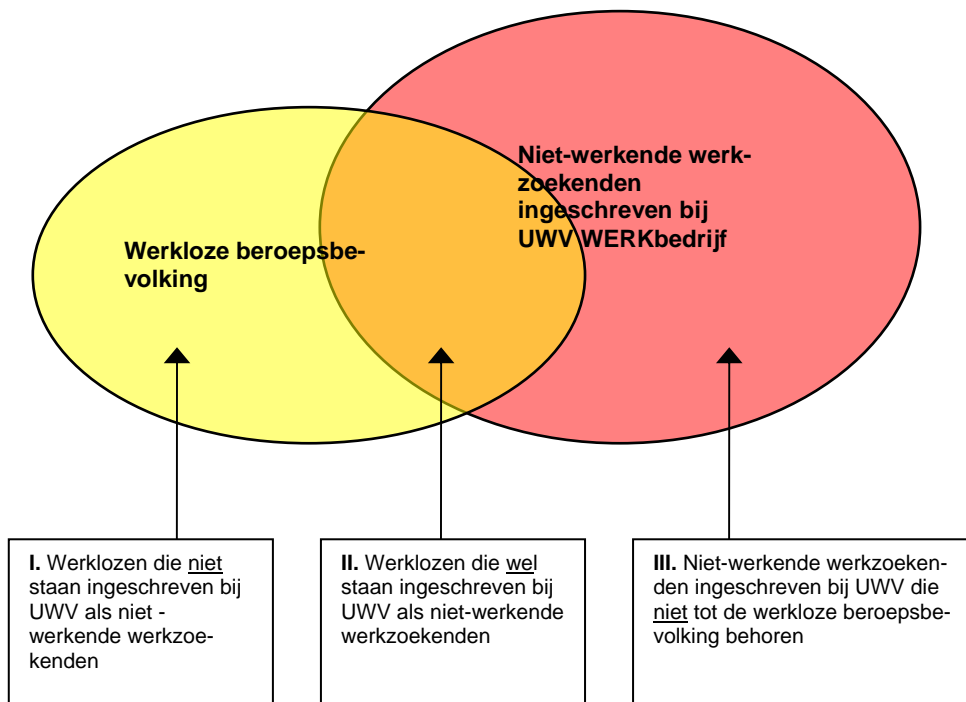
Wat zijn de belangrijkste verschillen en overeenkomsten in definitie?

CBS: Werkloze beroepsbevolking	UWV: Niet-werkende werkzoekenden
Niveau 2008: 304 duizend personen	Niveau 2008: 425 duizend personen
Op basis van steekproef onder alle Nederlanders	Op basis van registratie van inschrijving
15-64 jarigen	15-64 jarigen
<ul style="list-style-type: none"> - nu zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week), - <i>actief</i> op zoek naar betaald werk (twaalf uur of meer per week) - op korte termijn beschikbaar 	<ul style="list-style-type: none"> - nu zonder werk (of met werk voor minder dan twaalf uur per week) - als werkzoekend ingeschreven zijn bij UWV WERKbedrijf.

Waarom publiceren op dezelfde datum?

Tot 2004 publiceerde UWV WERKbedrijf rond de 15e dag van de maand en het CBS één of enkele dagen later. Omdat het verwarrend is kort na elkaar met verschillende cijfers over hetzelfde thema te komen, hebben het CBS en UWV ervoor gekozen om met ingang van januari 2004 op dezelfde datum te publiceren. Met ingang van 17 december 2009 publiceren beide organisaties de gegevens in een gezamenlijk persbericht.

Schematisch overzicht van de relatie tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden

Bron: CBS, UWV WERKbedrijf.

Om de relatie tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden te beschrijven worden drie groepen onderscheiden:

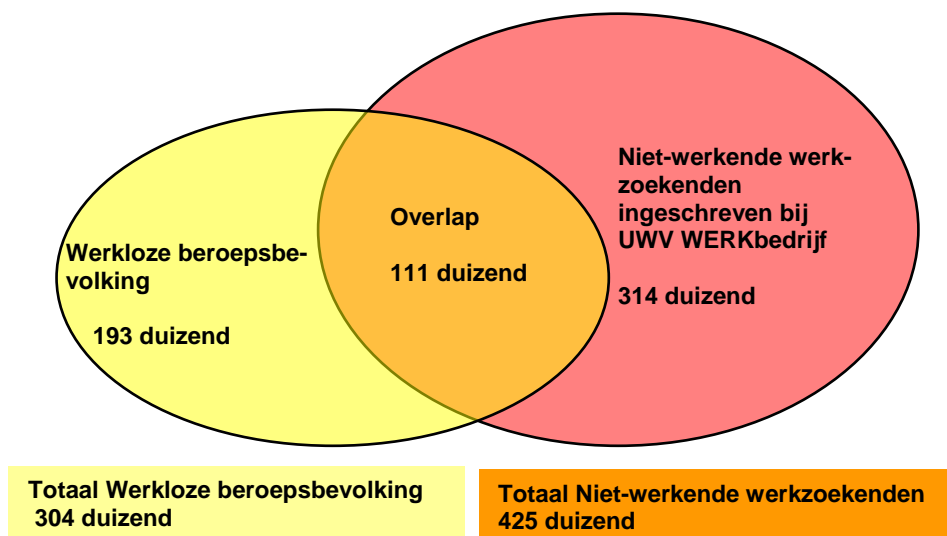
- I. Welke werklozen staan **niet** ingeschreven bij UWV als niet-werkende werkzoekenden? Hierbij gaat het voor een groot deel om mensen die geen uitkering (kunnen) krijgen en zich daarom niet melden bij UWV. Dit zijn vooral vrouwen, waaronder herintreders en schoolverlaters. Ook zijn het mensen die tijdelijk werk zoeken, zoals jongeren die een vakantiebaantje zoeken.

- II. *Welke werklozen staan **wel** ingeschreven bij UWV als niet-werkende werkzoekenden?*
 Dit is de overlap tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden. Hierbij gaat het om mensen die werk willen van twaalf uur of meer per week, beschikbaar zijn, actief zoeken en ook ingeschreven staan bij UWV.
- III. *Welke niet-werkende werkzoekenden staan ingeschreven bij UWV en behoren **niet** tot de werkloze beroepsbevolking?*
 Deze grote groep bestaat uit drie verschillende categorieën. Ten eerste de mensen die (tijdelijk) werk hebben van twaalf uur of meer per week, maar zich nog niet hebben uitgeschreven bij UWV WERKbedrijf.
 Ten tweede mensen die niet direct beschikbaar zijn voor werk van twaalf uur of meer per week. Dit zijn bijvoorbeeld bij UWV WERKbedrijf ingeschreven die in een re-integratieproject zitten of een opleiding volgen om ze (beter) geschikt te maken voor de arbeidsmarkt. Daarnaast zitten in deze groep ook de personen die werk zoeken voor minder dan twaalf uur per week.
 Ten derde de mensen die niet actief zoeken. Dit zijn veelal mensen die een vrijstelling van sollicitatieplicht hebben vanwege hun persoonlijke situatie. Daarnaast zitten in deze groep de ontmoedigden die geen baan zoeken omdat zij daar niets van verwachten.

Hoeveel mensen zitten er in iedere groep?

In 2008 behoorden gemiddeld 304 duizend mensen tot de werkloze beroepsbevolking en 425 duizend tot de niet-werkende werkzoekenden. De overlap tussen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden (groep II) was 111 duizend.
 Van de werkloze beroepsbevolking stonden 193 duizend personen niet ingeschreven als niet-werkende werkzoekenden (groep I).
 Het aantal niet-werkende werkzoekenden die niet tot de werkloze beroepsbevolking behoren (groep III) bedroeg 314 duizend in 2008.

Schematisch overzicht met aantallen personen behorend bij de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden, 2008

Is er verschil tussen mannen en vrouwen?

De verdeling naar geslacht binnen de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden is nagenoeg gelijk, maar de overlap tussen beide groepen is bij de mannen groter dan bij de vrouwen. Vrouwen zoeken vaker naar werk zonder zich daarbij in te schrijven bij UWV WERKbedrijf. Dit geldt vooral voor herintredende vrouwen die geen recht hebben op een uitkering.

Is er verschil in de leeftijdsopbouw?

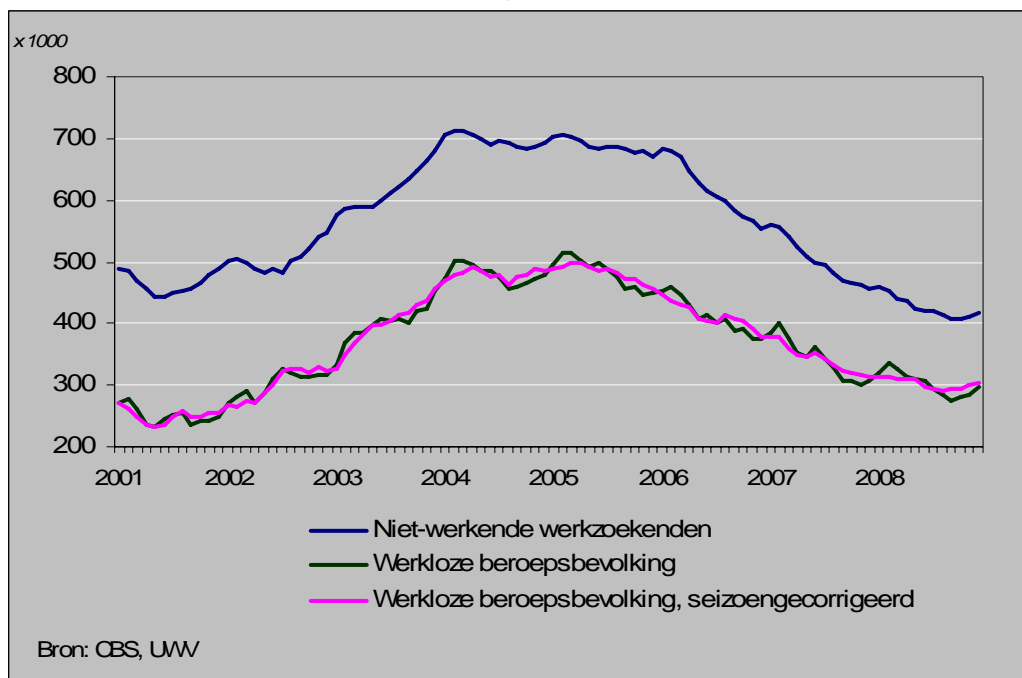
Er zijn verschillen in de leeftijdsopbouw van de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden. Het aandeel jongeren in de werkloze beroepsbevolking is groter dan het aandeel jongeren in de niet werkende werkzoekenden (aandelen in 2008 resp. 26 en 5 procent). Bij de 45-65 jarigen is het beeld omgedraaid. In 2008 bedroeg het aandeel 45-plussers in de werkloze beroepsbevolking 35 procent en in de niet-werkende werkzoekenden 54 procent.

Hoe zit het met de seizoeninvloeden?

Werkloosheidscijfers zijn gevoelig voor seizoeninvloeden. Daarom publiceert het CBS naast de driemaandsgemiddelden ook seizoen gecorrigeerde cijfers. Het seizoen effect van de werkloze beroepsbevolking verschilt duidelijk van die van de niet-werkende werkzoekenden. Vooral in de zomerperiode is een verschil zichtbaar. De werkloze beroepsbevolking is dan tijdelijk hoger, terwijl het aantal niet-werkenden werkzoekenden juist wat lager ligt. Schoolverlaters en jongeren op zoek naar een vakantiebaan zijn dan op zoek naar werk, vaak zonder zich in te schrijven bij UWV WERKbedrijf. In de wintermaanden komen beide reeksen hoger dan gemiddeld uit, onder andere omdat er dan minder werk is in seizoen gevoelige bedrijfstakken als bouw, horeca en landbouw.

Globaal genomen laten de werkloze beroepsbevolking en de niet-werkende werkzoekenden dezelfde ontwikkeling in de tijd zien. In grote lijnen kan gesteld worden dat een stijgende werkloosheid zich ook vertaalt in een toenemend aantal inschrijvingen als niet-werkende werkzoekenden.

Werkloze beroepsbevolking, driemaandsgemiddelden (oorspronkelijk en seizoen gecorrigeerd) en niet-werkende werkzoekenden (oorspronkelijk) 2001-2008

Wat is het verschil in de maandelijkse cijfers?

Het CBS publiceert over de werkloze beroepsbevolking driemaandsgemiddelden over de voorgaande drie maanden, uitgesplitst naar geslacht en leeftijd. De CBS-cijfers hebben een voorlopig karakter en kunnen met het beschikbaar komen van meer informatie over de arbeidsmarkt nog worden aangepast.

UWV WERKbedrijf publiceert maandcijfers van de voorafgaande maand over niet-werkende werkzoekenden, uitgesplitst naar onder meer geslacht, leeftijd, beroep, opleiding, regio en duur.

Meer weten?

Het CBS publiceert over de werkloze beroepsbevolking driemaandsgemiddelden over de voorgaande drie maanden in het gezamenlijke persbericht en via StatLine, de elektronische databank op de CBS-website (www.cbs.nl).

UWV publiceert maandcijfers van de voorafgaande maand over (niet-werkende) werkzoekenden in het gezamenlijke persbericht en in de 'Nieuwsflits Arbeidsmarkt'. Via de website www.werk.nl (tabblad WERKbedrijf) publiceert UWV WERKbedrijf ook een verdere differentiatie op regionale schaal.

Bas van den Elshout (CBS), Cor Jacobi (UWV) en Johan van der Valk (CBS), Sociaaleconomische trends, 2008, aflevering 3, p. 46-53. Werklozen versus niet-werkende werkzoekenden; verschillen, overeenkomsten en gebruiksmogelijkheden.

S. de Vries (CBS), J. van der Valk (CBS), S.C.H.H.L. Lucassen (CBS) en A. Bouman (UWV), 2003, Sociaal-economische maandstatistiek oktober 2003, p. 18-22. Staan werklozen ingeschreven als niet-werkende werkzoekenden?